

ПОБУДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ШЛЯХОМ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Лисяк Софія Олександрівна,

*студентка кафедри теоретичної та прикладної економіки,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: LysiakSO@krok.edu.ua*

Кириченко Оксана Сергіївна,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5244-8323>*

Функція менеджменту «організація» спрямована на побудову організації і формування у ній системи відносин. Побудова організації відбувається шляхом організаційного проектування, у процесі якого визначається кількість та функціональний склад підрозділів, посадові обов'язки персоналу, формується система зв'язків для ефективної взаємодії організаційних елементів.

Сам термін "організація" в менеджменті вживається в двох значеннях. У першому з них під організацією розуміється підприємство, відомство, а в другому – функція організації людської діяльності.

Організація – соціальне утворення, яке об'єднує багато людей, діяльність яких має певну суспільно корисну мету й певним чином координується [1]. В українському законодавстві організації, які мають статус юридичної особи, називаються підприємствами [2]. На практиці використовуються терміни "фірма", "корпорація" тощо.

Поняття "організація" охоплює такі взаємопов'язані елементи: мета та завдання; групування завдань для визначення видів робіт; групування видів робіт у відповідних підрозділах згідно з метою організації; делегування повноважень, розподіл відповідальності й визначення кількості рівнів в ієрархії управління; створення організаційного клімату, що спонукає працівників активно працювати для досягнення мети організації; проектування системи комунікацій, яка може забезпечити прийняття ефективних рішень, їх контролю та координації; побудова єдиної організаційної системи, що забезпечує внутрішнє узгодження всіх складових організації, адаптацію до змін зовнішнього середовища.

Успіх організації залежить: від працівників; від ефективного процесу управління; від ресурсів, які забезпечують виконання цілей [3]; від впровадження нової техніки і технології; від впливу зовнішнього середовища [4].

Для того, щоб організація утворилася і досягла цілей вона повинна відповідати таким вимогам: наявність не менше двох осіб; наявність не менше, як одної суспільно - корисної цілі; здатність працюючих досягти поставлених цілей [5].

Організації поділяються на формальні та неформальні. Формальні і неформальні організації відрізняються насамперед за способом і метою

утворення. Групи людей, діяльність яких свідомо координуються та створені керівництвом для досягнення спільної мети, називаються формальними. Під формальною організацією розуміють модель поведінки та стосунків, яка передбачена заздалегідь та на законних підставах планується для членів організації. Формально існування організації починається, коли з'являється узгоджена і загально-визначена процедура "узаконення" плану діяльності (поведінки) організації.

Тобто формальні організації - це такі організації, в яких діяльність людей організовується свідомо й регламентується певними законами, наказами, обов'язками і т.д.

Неформальна організація є продуктом процесів самоорганізації та саморегулювання. Таким чином, під неформальною організацією розуміють організаційні зв'язки і процеси, не заплановані програмою, які виникають спонтанно, непередбачувано.

Тобто неформальні організації виникають і функціонують спонтанно.

Визначають наступні загальні риси організації: наявність ресурсів (людських, матеріальних, технологічних, фінансових, інформаційних); залежність від зовнішнього середовища (економічних умов, законів, конкурентів тощо); наявність поділу праці (горизонтального й вертикального); наявність певної структурної побудови і необхідності управління; здійснення певних видів діяльності у відповідності з накресленими цілями.

У менеджменті в системному підході організація розглядається як множина взаємопов'язаних і певним чином упорядкованих компонентів, що забезпечує цілісність організації та її відносини із зовнішнім середовищем. Отже, організація є системою, тобто сукупністю взаємопов'язаних, взаємодіючих елементів, які складають цілісне утворення, що має властивості, відмінні від властивостей складових елементів. На сучасному етапі усі організації розглядаються як відкриті системи, тобто такі, внутрішні елементи яких взаємодіють не лише між собою, але із зовнішнім середовищем.

Організації оточують людину протягом усього її життя. Це дитячі садки, навчальні заклади, підприємства, установи й т. ін. Організації виробляють продукцію і послуги, споживаючи які людство живе і розвивається, визначають умови життя в суспільстві й контролюють дотримання їх, дають можливість виражати й реалізувати власні погляди та інтереси. Якщо розглядати організацію як абстрактне поняття, то вона являє собою об'єднання людей, які спільно працюють для досягнення певної мети.

Список використаних джерел:

1. Кредісов А.І., Панченко Є.Г., Кредісов В.А. *Менеджмент для керівників*. К.: Знання, 1999. 556 с.
2. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. *Основи менеджменту*. Київ: Академвидав, 2003. 416 с.
3. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. *Основи менеджмента.*: Пер. с англ. М.: Дело, 1992. 702 с.
4. Немцов В.Д. *Менеджмент організацій: Навчальний посібник*/ В.Д.Немцов, Є.Л.Довгань, Г.Ф.Сініок. Київ: Тов УВПК ЕксОб, 2002. 392с.
5. Осовська Г.В. *Основи менеджменту*. Київ: Кондор, 2003. 556с.